

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Sots-Caproen Met Verscheyden Bellen Behanghen Ende
Gheschoncken Voor Een Nieww Iaer Aen Arent Montanvs
Ghevschen Woorden-Dienaer Tot Schoonhoven**

Hazart, Cornelius

Antwerpen, 1669

De Vierde Belle.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-71482](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-71482)

DE VIERDE BELLE.

Ene van de boornaemste eygdommen der
 sorten/ is / ghedurigh te spreken byten pro-
 poost. Wilt ghy eens sien/Arent Montane, hoe gee-
 stigh dat ghy dit doet? ghy weet wel dat ick in
 d'uch hebbe ghegheben/ het disput van Luther met
 den duyvel, upt sijne eyghen schriften ghetrocken;
 ghy weet oock wel daer beneffens dat ick dat
 boozepde schyft u hebbe opghedraghen/ niet om
 dat ghy dat soude wedezlegghen/ofte beantwooz-
 den/dat en was gheen/sins mijn meyninge/ want
 ghy en zijt dies niet bequaem; maer 't ghene ick
 alleen met dese opdzacht booz-hadde/was/u eens-
 deels te bestraffen ober utwe dertele beelden/eens-
 deels t'oberrupghen van leughens/ inde welcke
 ghy in utwe Pasquille ghenoeemt / verradersche
 moorden des Pauzdoms, u hadt te byten ghegaen /
 ende dat men hier upt soude besuyten/dat ghy by
 den Satan (die een Itef-hebber is van alle onghes-
 chichtheyt/ende vader der leugentale) ter schole
 ghelegghen hadt. Ghy en moest u/segghen ick/niet be-
 moepen met mijn boozepde disput te wederleg-
 gen/ieen/Arent, utwe vleugelen zijn veel te swack
 om soo hoogh te vliegghen/ ende utwen bech veel
 te plomp om dit stael te dooz-bijten/ghy en moest
 anders niet doen/ dan u selven van die leughens
 bersehoonen/ die ick u/ tot een staeltje van alle de
 rest/ te laste leyde. Maer wat doet ghy? inde
 plaetse van u te bersehoonen/ofte eens een woort
 van die leughens te reppen/soo gaet ghy in't ber-
 volgh van de vlucht nyt babel pag. 110. teghen de Je-
 suiten upt vallen/ en upt-roepen/segghende dat sy
 plichtigh zijn gheweest in de woort van Hendrick
 de vierde Coninck van Vranckerijck, ende pag. 111.
 segghet ghy datse in hun Clooster binnen Antwerpen
 vette prop darrinen opboeden. Van gaet ghy
 vette prop darrinen opboeden. Van gaet ghy
 noch ophaelen alle de lasteringhen die teghen de
 Pansen van Roomen zijn uptghebracket. Daest u
 nu

nu Arent, sa floetx / treckt den Sots-capzoen da-
 telijck aen / 't is meer als tijt / want uwe herffenen
 loopen hier gauschelijck om end' om: ick hadde u
 gheseyt datghe by den Satan ter schole ghelegghen
 hadde ter oorzake van uwe ongheschicktheiden en
 leughens / ende hier komt ghy nu uyt schreuewen
 ghelijck een dullen: de Jesuiten, en Pausen / hebben
 self by den dupbel ter schole ghelegghen: een won-
 derlijck dinghen / dat ghy uwen mont kost toe-
 houden / en swijghen / misschien soude men u noch
 honden booz een wijs man: maer wie en sal nu
 niet segghen dat ghy teentlael sinnen bijster holt,
 als ghy u wilt verschoonen dooz de beschul-
 dinghen van andere? Laet ghy daerom een giet-
 leughen / ofte onbeschaemt mensch te zijn / om dat
 andere ghelijck ghy seght / soodanigh gherueck
 zijn? Ghenomen die beschuldighen / die ghy toe-
 ghen de Jesuiten, ende Pausen inbrenght (al hoer-
 wel ghy daer wederom valschelijck aen sieghe)
 ghenomen eben-wel sy waeren waerachtigh / ghy
 blijft dies niet te min soo vuyl als een biscy-man-
 de soo lanch als ghy uwe persoon self niet en ver-
 schoont, want de schult van andere / die u geen sijn
 en raken / en kan u niet onnosel maken / noch
 ontlasten van de schult die ghy selbe begaen hebt.
 Daerom / de wijle ghy hier / als een die herffel oeg
 is / spreckt verre kuyten propoost / soo moet ghy
 den Sots-Capzoen op stellen met dese vierde bel-
 le bereiter. Ick mensch'er u veel gheluchig mede-
 dies noch te meer / om dat ghy uwe onbeschaem-
 de beelden verschoonen wilt met soodanige beel-
 den / die ghy seght wede in 't Pausdom te sien te
 zijn: dat is eben-eens of ghy seyt / dat ghe sonder
 schult mooght hoereren / in ober spel leuen &c om
 dat andere boose wichren / ghelijck als Luther, en
 andere dierghelijcke eerste stapels der bejorte-
 lijcke Reformatie, u boozghegaen zijn. Wat seght
 ghy hier al van / Arent Montane? heb ick gheen re-
 denen om u met een Capzoen te bereieren: Doch
 by soo verre ghy eben-wel teghen reden hierom
 ghe-

15
gheschoort zyt/ breeckt uwe colere tegen u selben /
en teghen uwe' eyghen ghebreeck / ende breeckt die
namelijck met dit hierde belleken dickwils in u-
we oogen te laten klinken tot uwe' vermaeck.

DE VYFDE BELLE

Wat sal ick nu segghen / Arent Montane, van u-
we onbeschaemtheit (supst noch eenen ande-
ren eyghendom vande uprinnighe) die ghy laet
blijcken in uwe vlucht uyt Babel pag. 128. byf luten
booz' t eynde/daer ghy/ick en kan niet bedencken
mer wat stouticheit / durst segghen. Ten laesten
P. Hazart, vind' ick niet anders in plaets van wederleg-
ghen, dan herhaelde waeghe-boefs woorden. Ghy lieght
het, en de wijs ghy sonder bewijs t' elckens soo af treckt,
salick sulck een onbeschoft segghen, voor uwe rekenin-
ghe open laten,

Booz' eerst / wat raest ghy hier van te wederleg-
ghen uwe' sot en lasterigh schyft? Waer hebbe ick
oyt mer een woort te kenne ghegeven dat ick
sulck sonde/ of wilde doen? Wat dan? Wat kout
ghy sien uyt mijn opdracht, daer ick segghe: 'Twaer
verlooren ick, ende papier hier op te halen alle uwe leu-
ghenen in het besonder soo sal ick my dan te vreden hou-
den met weynighe voor te stellen tot een staeltje, uyt het
welcke alle rechtsinnigh verstant sal lichtelijck konnen
giffen de reste. Anders en verdient ghy niet: wel is
waer dat ick het gheopent Turckdom van Simon Oo-
mius, daer toe niet gheberghz zynde (al-hoe-wel
hy mede vande meeste oberblygers niet en was)
wederlept hebbe/ nochtans hy broecht noch sou-
mige nieuwe dinghen boozt die van de onse niet
brantwoort en waeren/maer ghy komt daer aen
ghestrecken met oude leuren/seuren/ en bodden/
die ober lancch booz't seherp van onse pinnen ber-
steten zyn/en daer benessens zyt gy een persoon/
soo ick mercke/ sonder eenighe capaciteyt/ wat
balt'er dan veel te wederlegghen? neen/ met u en
moet niet anders ghehandelt worden dan ick
hier